

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Ю. О. Буглак, Т. О. Ртищева

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС
ПОМІЧНИКА-КОНСУЛЬТАНТА
НАРОДНОГО ДЕПУТАТА УКРАЇНИ**

Монографія

Київ
2019

УДК 342.56:35
Б90

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Науково-дослідного інституту публічного права
(протокол № 12 від 26.12.2018 р.)

Рецензенти:

Монаєнко Антон Олексійович, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, Інститут законодавства Верховної Ради України, директор центру східноєвропейського права

Орловська Ірина Григорівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін, Інститут права та суспільних відносин Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»

Автори:

Буглак Юрій Олександрович, кандидат юридичних наук, докторант Донецького юридичного інституту МВС України

Ртищева Тетяна Олександрівна, кандидат юридичних наук, докторант Науково-дослідного інституту публічного права

Буглак Ю. О.

Б90 Адміністративно-правовий статус помічника-консультанта народного депутата України : монографія / Ю. О. Буглак, Т. О. Ртищева ; за заг. ред. Д. Журавльова ; Київ. Науково-дослідний інститут публічного права. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 184 с.

ISBN 978-966-916-763-7

У монографії проведено комплексний аналіз адміністративно-правового статусу помічника-консультанта народного депутата України. Сформульовано нові теоретичні положення, розкрито юридична природа адміністративно-правового статусу помічника-консультанта народного депутата України. Визначено його властиві природно-правові й законодавчі ознаки, як посадової особи патронатної служби законодавчої гілки влади. З'ясовано вплив норм адміністративного права на статус помічника-консультанта народного депутата України, який здійснюється через певні адміністративні інструменти. Обґрунтовано відповідні висновки, рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства України у зазначеній сфері.

Призначається для Народних депутатів України та їх помічників, посадових осіб апарату Верховної Ради, посадових осіб органів місцевого самоврядування, вчених, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, а також для всіх хто цікавиться аналізованою проблематикою.

УДК 342.56:35

© Ю. О. Буглак, 2019

© Т. О. Ртищева, 2019

© Видавничий дім «Гельветика», 2019

ISBN 978-966-916-763-7

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА 5

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПОМІЧНИКА НАРОДНОГО ДЕПУТАТА УКРАЇНИ

1.1. Поняття та зміст адміністративно-правового статусу
помічника-консультанта народного депутата України..... 9

1.2. Суб'єктивний склад адміністративно-правових відносин
посадових осіб законодавчої гілки влади 25

1.3. Принципи адміністративної діяльності
помічника народного депутата України 40

Висновки до розділу 1..... 58

РОЗДІЛ 2

ЗМІСТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПОМІЧНИКА НАРОДНОГО ДЕПУТАТА УКРАЇНИ

2.1. Порядок і підстави виникнення адміністративно-правового
статусу помічника народного депутата України 61

2.2. Адміністративні обов'язки
помічника народного депутата України 77

2.3. Адміністративні права помічника-консультанта
народного депутата України 94

Висновки до розділу 2..... 115

РОЗДІЛ 3
УДОСКОНАЛЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ
ПОМІЧНИКА НАРОДНОГО ДЕПУТАТА УКРАЇНИ

3.1. Зарубіжний та міжнародний досвід визначення адміністративно-правового статусу помічників-консультантів народного депутата	118
3.2. Удосконалення законодавства у сфері адміністративно-правового статусу помічника-консультанта народного депутата України.....	144
Висновки до розділу 3.....	159
 ПІСЛЯМОВА	 162
ЛІТЕРАТУРА.....	165

ПЕРЕДМОВА

Принцип розподілу влад на законодавчу, виконавчу й судову гілки, за якого кожна з них виконує окремі функції, не намагаючись негативно втручатися у справи одна одної, є загально визнаним і безальтернативним основним політичним і правовим правилом функціонування сучасного суспільства. У цій органічній тріаді невід’ємне місце належить законодавчій гілці влади.

Згідно з Конституцією України єдиним органом законодавчої влади в Україні є парламент – Верховна Рада України. До компетенції народних депутатів України належить право ухвалювати закони та ще 36 конституційних повноважень. Тим самим, навантаження на українських парламентаріїв є значним. Виходячи з цього, логічним є те, що народні депутати України мають помічників-консультантів. Завдяки цьому народні обранці розширюють свій позитивний вплив на суспільні відносини з метою розроблення нових ефективних законопроектів, здійснення прийому і оброблення депутатських звернень, через них встановлюються професійні контакти з десятками суб’єктів публічної адміністрації з метою відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб.

Таким чином, діяльність помічників-консультантів народних депутатів України відзначається прогресивним характером і безпосередньо чи опосередковано спрямована на забезпечення прав і свобод людини і громадянина.

Однак, як показують результати соціологічних досліджень стосовно ставлення громадян України до суспільних інститутів, ступінь довіри населення до Верховної Ради України складає лише 14%, що корелюється із результатами власного соціологічного опитування. Так, тільки 21% респондентів позитивно оцінюють діяльність народних депутатів України останнього скликання. Проте більшість опитаних визнає необхідність народним обранцям вищого представницького законодавчого органу України мати помічників-

консультантів (65%), однак вони вважають, що їх кількість має бути зменшена.

Крім того, існують певні недоліки в законодавчому забезпеченні адміністративної діяльності помічників-консультантів народних депутатів України, зокрема, законодавчо не прописаний обов'язок пріоритету законодавчої діяльності у їх професійній діяльності, при їх підборі не використовуються засади конкурентного відбору, інститут недоторканості і незалежності народного депутата України не прив'язаний до адміністративних прав його помічників-консультантів.

Отже, незадоволеність громадян діяльністю Верховної Ради України, наявність законодавчих прогалин і невідповідностей, які визначають адміністративно-правовий статус помічника-консультанта народного депутата України, і визначають актуальність теми дисертаційного дослідження.

Зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями. Схожу проблематику розглядали такі вчені: О. Литвин розкрив адміністративно-правове регулювання статусу державного службовця в Україні, визначивши його як складний організаційний механізм, що передбачає застосування норм адміністративного права стосовно реалізації статусу державного службовця в Україні¹. М. Горбач з'ясувала поняття адміністративно-правового статусу суб'єктів адміністративного права: теорію і практику, як систему однорідних адміністративно-правових норм, які засвідчують факт формально-юридичного існування суб'єкта адміністративного права, а також здійснюють визначення їх правового становища у взаємодії з іншими суб'єктами права, державою та суспільством в цілому².

Окрім вищезазначених вчених, питання адміністративно-правового статусу помічника-консультанта народного депутата України досліджували й інші вчені-правники: В. Авер'янов, О. Александров,

---

¹ Литвин О. Адміністративно-правове регулювання статусу державного службовця в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ірпінь. 2017. 18 с.

² Горбач М. Адміністративно-правовий статус суб'єктів адміністративного права: теорія і практика: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2017. 18 с.

С. Алфьоров, Н. Армаш, М. Баймуратов, К. Баранцева, В. Басс, В. Бевзенко, Ю. Битяк, Т. Білозерська, Н. Богданова, А. Бородін, М. Бояринцева, С. Ващенко, В. Волик, В. Галуцько, Ю. Гаруст, Є. Гетьман, М. Горбач, В. Гошовський, А. Григоренко, Н. Григорук, Ю. Гридасов, І. Грицяк, Н. Грушанська, М. Гурковський, Д. Данилюк, І. Діткевич, О. Джафарова, М. Долгополов, О. Дробот, О. Дрозд, О. Єшук, Д. Журавльов, Т. Журенок, Н. Ільєва, В. Кириченко, О. Кібенко, В. Коваленко, В. Ковальська, А. Ковальчук, А. Кожевников, Т. Коломоєць, В. Колпаков, А. Комзюк, В. Корельський, М. Костів, Т. Кравцова, О. Кулешов, О. Куракін, В. Курило, А. Малько, А. Манжула, Д. Манько, В. Марков, Л. Миськів, Р. Мельник, О. Монаєнко, О. Мудра, О. Музичук, С. Нечипорук, О. Оболенський, С. Обрусна, Д. Овсянко, С. Овчарук, Я. Окар-Балаж, І. Окунєв, І. Орловська, М. Ославський, В. Панчук, А. Папірна, В. Перевалова, С. Петков, В. П'ятковський, О. Радченко, М. Развадовська, О. Разіна, О. Реєнт, Я. Романюк, В. Сердюк, Є. Соболь, А. Солонар, С. Стеценко, А. Сухорукова, В. Таран, Т. Убері, Н. Христинченко, О. Чепель, К. Чижмарь, А. Чубенко, Т. Шевченко, Л. Шереметьєва, В. Шкарупа, О. Ярмиш та ін. Однак вони досліджували інші аспекти аналізованої проблематики та зосереджували свою увагу на більш загальних, спеціальних чи суміжних проблемах.

Мета монографії полягає в тому, щоб за допомогою комплексного аналізу теоретико-методологічних засад, нормативних актів і дослідження діяльності публічної адміністрації вирішити наукове завдання щодо адміністративно-правового статусу помічника-консультанта народного депутата України.

Відповідно до поставленої мети в монографії було вирішено такі основні завдання:

– з'ясовано юридичну природу, змісту та поняття адміністративно-правового статусу помічника-консультанта народного депутата України;

– виявлено суб'єктний склад адміністративно-правових відносин посадових осіб законодавчої гілки влади;

- визначено принципи адміністративної діяльності помічника-консультанта народного депутата України;
- розкрито підстави виникнення адміністративно-правового статусу помічника-консультанта народного депутата України;
- з’ясовано сутність адміністративних обов’язків помічника-консультанта народного депутата України;
- розкрито адміністративні права помічника-консультанта народного депутата України;
- здійснено компаративістичний аналіз зарубіжного і міжнародного досвіду визначення адміністративно-правового статусу помічників і консультантів парламентаріїв;
- удосконалено законодавство у сфері адміністративно-правового статусу помічника-консультанта народного депутата України.

Загалом у монографії проведено комплексний аналіз адміністративно-правового статусу помічника-консультанта народного депутата України. Сформульовано нові теоретичні положення, розкрита юридична природа адміністративно-правового статусу помічника-консультанта народного депутата України, зокрема визначено, що йому властиві природно-правові й законодавчі ознаки посадової особи патронатної служби законодавчої гілки влади, разом із депутатом вони складають єдиний елементарний правовий компонент законодавчої гілки державної влади, з’ясовано вплив норм адміністративного права на статусу помічника-консультанта народного депутата України, який здійснюється через певні адміністративні інструменти, обґрунтовано відповідні висновки, рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства України в зазначеній сфері.